

1) SEBEP (NEDEN) – SONUÇ CÜMLESİ

Eylemin niçin yapıldığını (gerekçesini) ve sonucunda ne olduğunu bildiren cümlelere neden – sonuç cümlesi denir. “-diği için, -dığı için; -diğinden, -diğinden; diye; dolayısıyla; -den; -ince; ki; çünkü; iki cümle” ile yapılır. Niçin sorusuyla bulunabilir.

➤ Hastalandığı için okula gelemedi.
neden sonuç

- *Cevabını bilmediği için soruyu boş bıraktı. *Uyanamadığından derse geç kalmış.
*Korktuğu için şu sevimli köpeğe yaklaşmıyor. *Bilmediğinden yanlış yaptı.
*İşyerinde çok çalıştım dolayısıyla çok yorgunum. *Kar yağınca okul tatil edildi.
*Gelen telefon yüzünden morali bozuldu. *Beni iyi tanıyor ki nelere kızacağımı bildi.
*Yazılıdan zayıf aldım çünkü çalışmadım. *Sen görmedin diye oyunu yeniden oynadık.
*Bir daha böyle konuşma, beni üzüyorsun. *Yalan söyledi diye işten attılar.

2) AMAÇ – SONUÇ CÜMLESİ

Bir işin, durumun, olayın, davranışın veya yargının gerçekleşmesini bir amaca bağlı olarak anlatan cümlelerde amaç-sonuç ilişkisi vardır. “-mek için, -mak için; üzere; amacıyla; diye” ile yapılır.

➤ Annemi mutlu etmek amacıyla güzel bir hediye aldım.
Amaç sonuç

- *Hastaneye gitmek için izin istedi. *Pastaları misafirlere ikram etmek için aldım.
Ağaçları sulamak üzere bahçeye gitti. *Kilo vereyim diye spor yapıyor.

Sebep (Neden) – Sonuç ve Amaç – Sonuç Cümlelerini Nasıl Ayırabilirim?

Sebep-sonuç cümlelerinde verilen yargılardan ikisi de gerçekleşmiştir. Birinin gerçekleşmesi diğerrinin gerçekleşmesine yol açmıştır.

Amaç sonuç cümlelerinde verilen yargılardan birisi gerçekleşmişken diğeri gerçekleşmemiştir. Gerçekleşmemiş olana ulaşabilmek amacıyla diğeri yapılmıştır.

- *Sınava çalışmadığı için düşük not almış. *Sınavı kazanmak için çok çalışıyor.
(1. yargı gerçekleşmiş.) (2. Yargı gerçekleşmiş.) (1. yargı gerçekleşmemiş.) (2. Yargı gerçekleşmiş.)

3) KOŞUL (ŞART) CÜMLESİ

Bir olayın gerçekleşebilmesi için başka bir olayın varlığının gerektiğini bildiren cümlelere şart cümlesi denir. “-se, -sa; -ınca, -ince; -dikça, -dikçe gibi eklerle; mi, mi edatıyla ve üzere sözcüğüyle ve yeter ki kalıbıyla yapılır.”

➤ Yarın hava güzel olursa dışarıya çıkarsın.
şart olay

- *Param yeterse kitap alacağım. *Bilet bulursam tiyatroya gideceğim.
*İyi beslenince hastalanmazsın. *İyi düşününce nerede yanlış yaptığımı anlarsın.
*Doğruyu söylemedikçe işte çalışamazsın. *Ödevini yapmadıkça dışarı çıkmayacaksınız.
*İnsan istedi mi başarılı olur. *Kitabı haftaya vermek üzere aldım.

1.D 2.C 3.A 4.B 5.C 6.D 7.B

Hazırlayan: astagos

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde neden-sonuç ilişkisi vardır?

- A) Yarın Ankara'ya gideceğiz.
B) Para kazanmak için çalışıyor.
C) Dikkatli olursan başarılı olursun.
D) Hastalandığından işleri yarım kaldı.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde amaç-sonuç ilişkisi vardır?

- A) Hastalandığı için bir haftadan beri okula gitmiyor..
B) Param bittiğinden arkadaşımın borç aldım.
C) Sınavda başarılı olabilmek için çok çalışıyor.
D) İyi uyuyamadığımdan başım çok ağrıyor.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “neden-sonuç” ilişkisi yoktur?

- A) Dersine çalışırsan sınavda başarılı olursun.
B) Derste çok konuştuğu için öğretmen ona kızdı.
C) Sonbahar geldiğinden yapraklar dökülmeye başlamıştır.
D) Uykusuzluktan ayakta duracak hali kalmamış.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde koşul-sonuç ilişkisi vardır?

- A) Hemen önlemini almalısın, çünkü soğuklar bastırmak üzere.
B) Elbette televizyon izleyebilirsin, yeter ki ödevlerini bitir.
C) İşlerimiz şimdilik iyi gidiyor, ama yarın ne olur bilinmez.
D) Başarılı olmak için çok çalıştı.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “için” sözcüğü “amaç” anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Bu çalışmalar sizin için mi yapıldı?
B) Otobüsü kaçırdığı için durakta bekliyor.
C) Okula gitmek için durakta bekliyorlar.
D) Okul servisleri için yeni kurallar getirildi.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde koşul-sonuç anlamı vardır?

- A) Uçurtmayı uçurmak için dışarı çıktık.
B) Rüzgâr olmadığı için uçurtmayı uçuramadık.
C) Rüzgâr olduğundan uçurtmayı uçurduk.
D) Rüzgâr çıkarsa uçurtmayı uçururuz.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sebep-sonuç ilişkisi yoktur?

- A) Sınava iyi hazırlandığından başarılı oldu.
B) Sporcu takıma girmek için çok çalıştı.
C) Geç kaldığı için annesinden özür diledi.
D) Sporcu dereceye girdi diye takıma alındı.